

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 27. europaudvalgsmøde

- Dato:** tirsdag den 6. april 2021
Tidspunkt: Mødet startede kl. 13.45
Sted: vær. 1-133
- Til stede:** Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Henrik Vinther (RV), Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Orla Østerby (UFG).
- Desuden deltog:** Statsminister Mette Frederiksen, finansminister Nicolai Wammen og udenrigsminister Jeppe Kofod.

Punkt 1. Afrapportering af videokonference for medlemmer af Det Europæiske Råd den 25.-26. marts 2021

Det Europæiske Råd 25-26/3-21 – bilag 8 (erklæring fra DER 25-26/3-21)

Covid-19: nedlukninger, restriktioner og coronapas

Statsministeren: Helt som forventet blev det covid-19, der kom til at fylde det meste af dagsordenen på mødet. Europa står igen i en rigtig svær situation, og mange lande er enten på vej ind i eller allerede hårdt ramt af tredje bølge med meget omfattende nedlukninger. I Paris må man højst bevæge sig 10 km fra sin bopæl, og Rom er lukket helt ned. En række landes hospitalsvæsen har svært ved at følge med. Så det er det, som fylder for de fleste lande – også på rådsmøderne.

Det såkaldt digitale grønne certifikat, herhjemme kaldet et coronapas, fyldte meget i diskussionen. Kommissionen har fremlagt sine første ideer desangående. Der er stor optagethed af, at det digitale grønne certifikat skal kunne bringes i anvendelse inden sommeren, så vi kan få gang i den europæiske turisme igen og rejse sikkert over landegrænserne.

Alex Ahrendtsen: Hvorfor vil regeringen kun lægge stor vægt på det europæiske coronapas i det forhandlingsoplæg, der bliver forelagt senere i dag? I Dansk Folkeparti forstår vi ikke helt, hvorfor man ikke vil lægge afgørende vægt på det.

Statsministeren: Jeg noterer mig synspunktet. Spørgsmålet til den konkrete tekst skal dog nok stilles til udenrigsministeren ved dennes forelæggelse.

Søren Søndergaard: Er statsministeren ikke bekymret for, at coronapasset som fænomen vil vise sig at blive permanent? Det hedder sig, at brugen af passet skal udløbe, når WHO erklærer pandemien for overstået. Men det sker nok først langt ude i fremtiden. Deltog statsministeren på topmødet i diskussioner om en solnedgangsklausul i nær fremtid af den slags, som vi fornuftigvis har sørgt for i Danmark? Eller var det emne slet ikke oppe?

Statsministeren: På rådsmødet diskuterede vi den tekniske udformning af det digitale grønne certifikat. Jeg vil tro, at en diskussion om udløbsdatoen kommer senere. På spørgsmålet om, hvorvidt jeg er bekymret, er svaret entydigt nej. Der er mange ting, jeg er bekymret over, men coronapasset er ikke en af dem. Jeg ser coronapasset som et frihedsbrev: Nu kan børnene komme i skole, og man kan gå ud og tage del i samfundslivet og vide, at man ikke smitter andre og dermed passer på andre. Man kan omvendt se det som en bureaukratisk foranstaltning eller med en bekymring for, hvad andre regeringer mon kunne finde på at bruge coronapasset til. Det afhænger nok af øjnene, der ser.

Jeg noterede mig i øvrigt i dag, at 16 pct. af danskerne ifølge en ny måling er imod at indføre coronapas, mens 70 pct. er for, hvilket jeg selvfølgelig glæder mig over. Jeg oplever altså også i en europæisk sammenhæng, at der i dag er meget bred opbakning til indførelsen af et coronapas, ganske enkelt fordi det er et af de få værktøjer, vi har til at få åbnet grænserne med.

Trods min manglende bekymring for coronapasset siger det sig selv, at vi skal ikke have et coronapas i Danmark længere tid end nødvendigt. Derfor har vi – bl.a. takket være Enhedslisten – sørget for at medtage en solnedgangsklausul. Jeg forventer heller ikke, at man i en europæisk sammenhæng vil bevare coronapasset længere tid end nødvendigt. Hvornår det ikke længere vil være nødvendigt, tør jeg dog ikke gisne om. De helt store jokere i den sammenhæng er mutationerne samt risikoen ved, at vi ikke får vaccineret hele verdens befolkning, og at pandemien dermed kan flytte sig og udvikle sig negativt i de dele af verden, hvor der ikke er vaccineret nok mennesker.

Vi er endnu ikke blevet enige om, hvorvidt vi tror mest på licens- eller på patentmodellen. Men jeg er faktisk helt enig i grundanalysen, nemlig at vi først er sikre den dag, alle er sikre, og at det er for snævert kun at regne med vaccination på nationalt plan og på europæisk plan. En af årsagerne til, at jeg selv er meget optaget af at få kapaciteten op, både i Danmark og i det øvrige Europa, er netop, at vi også skal sikre muligheden for at tilvejebringe vacciner til lande uden for Europa. Jeg mener, at vi her i Danmark har en mulighed for at gå foran med at få distribueret de vacciner, vi har indkøbt, og forhåbentlig får vi på længere sigt mulighed for selv at producere dem.

Søren Søndergaard: Jeg er også utrolig glad for, at 70 pct. af befolkningen ligesom Enhedslisten bakker op om, at vi i den aktuelle situation skal have et coronapas. Hvis man derimod havde spurgt folk, om vi skulle have et coronapas til evig tid, og om frisørerne fremover skulle tjekke folks coronapas, hver gang man skal klippes, tror jeg, at målingens ja-procent havde været en anden. Derfor er det jo så godt, at vi er blevet enige om at medtage en solnedgangsklausul i Danmark. Så meget desto mere ærgerligt er det, at den solnedgangsklausul, der er lagt op til i EU, lyder "når WHO erklærer pandemien for overstået", hvilket nok ligger temmelig langt ude i fremtiden. Men lad det nu ligge. Coronapas er stadig national kompetence.

Covid-19: vacciner

Statsministeren: En stor del af diskussionen handlede igen denne gang om vaccinespørgsmålet. Jeg er meget glad for, at Kommissionen virkelig har kastet sig ind i at få løftet ambitionerne for niveauet af vaccineproduktion i Europa. Egen vaccineproduktion er i mine øjne Europas eneste vej ud af pandemien. Der skal ikke alene produceres nok til revaccination af vores egne befolkninger, men også i et globalt perspektiv. Behovet i Europas nærområder, herunder Afrika, er lige så stort

som herhjemme. Dette emne står lige nu meget centralt i diskussionerne i Det Europæiske Råd, og som I ved, har ikke mindst Danmark skubbet på for at få emnet højere op på dagsordenen.

Der var endvidere opmærksomhed om eksport og import. Begge dele skal foregå på en fair måde. Det har nogle steder været beskrevet som et eksportforbud, men det er der selvfølgelig ikke tale om; det er en stramning af kriterierne for at få en udførselstilladelse, i øvrigt kun for vacciner, som EU har indgået kontrakter om allerede. Det handler om gennemsigtigheden ved eksport af EU-producerede vacciner til tredjelande og om at sikre den nødvendige forsyning af vacciner i overensstemmelse med de aftaler, EU har indgået. Fra dansk side har vi overordnet støttet stramningerne, men sammen med en række andre lande er vi derudover meget optagede af, at det nye instrument bliver brugt med omtanke og forsigtighed – og kun så længe, at det er absolut nødvendigt. Det blev bekræftet fra Kommissionens side. For Danmark er life science-industrien vigtig, så vi må sikre, at de relevante forsyningskæder behandles ordentligt. Det hensyn er skrevet ind i konklusionsteksten, og det synes jeg er fint.

Endelig blev der ført en større diskussion om vaccinefordeling. Man aftalte oprindeligt et såkaldt pro rata-system for europæisk opkøb af vacciner, hvor hvert land kan købe, hvad der svarer til landets befolkning. Der har været flere runder med udbud af vacciner i EU, både fordi der er flere forskellige vacciner, og fordi der er en bestemt tidsramme. Vi har som bekendt købt mange vacciner til Danmark. Det mener jeg har været rigtigt at gøre. På det tidspunkt, vi købte dem, vidste vi ikke, hvilke vacciner der ville ende med at blive godkendt, og vi ville gerne være sikre på, at der var vacciner nok. Andre lande har købt færre, end deres befolkningstal berettiger til. Det er der forskellige forklaringer på, og fra nogle lande bliver der nu rejst kritik af selve modellen. Jeg deler ikke deres opfattelse. Det er vigtigt at holde fast i, at det skal være gennemsigtigt og gennemskueligt, hvordan vaccinerne fordeles internt i EU. Det ændrer ikke på, at en gruppe lande sakker agterud, fordi de ikke har købt tilstrækkeligt med vacciner. Oprindeligt var der et ønske om at omfordele til de lande. Forstå mig ret – men fra dansk side har vi sammen med en række andre lande stået fast på, at det ikke skal gå ud over vores befolkninger, at vi har udvist rettidig omhu. Derfor holder vi fast i pro rata-modellen, men vi selvfølgelig altid gerne være med til at se på, om vi kan lave en eller anden målrettet hjælp til lande, der befinder sig i en særlig svær situation. Der er så kommet det element til, at det er lykkedes at fremrykke en levering af 10 mio. Pfizer-vacciner fra 4. kvartal i år til det 2. kvartal, vi befinder os i nu. Der var et ønske om at omfordele dem alle. Det er vi dog blevet enige om ikke at gøre, men knap 3 mio. af dem går nu til de lande, der sakker mest agterud med udrulningen. Det gælder bl.a. Bulgarien, Kroatien, Estland, Letland og Slovakiet. De øvrige vacciner køber stadig efter det helt almindelige system. Der har været en del diskussion i en række lande om det.

Søren Søndergaard: Egentlig kunne jeg godt have tænkt mig at kritisere statsministeren for, at hun ikke tog spørgsmålet om patenter op på topmødet, men ved DER-forelægningen var vi alle vidner til, at statsministeren fortalte, at det ikke var hendes hensigt. Og der viste sig ikke noget flertal, som ville pålægge statsministeren at gøre det, så jeg kan jo ikke med nogen god grund kritisere, at det ikke er sket. Jeg finder det nu stadig ærgerligt, for det går ufatteligt langsomt med at få udrullet vaccinerne, især til den tredje verden og i hvert fald fra den vestlige verdens side. Når den vestlige verden ikke sørger for det, gør andre det. Den konsekvens må man så leve med.

Jan E. Jørgensen: Jeg vil spørge til en artikel bragt i Berlingske, som primært handler om vaccinestrategien, og som bærer overskriften "Hun bliver kaldt danmarkshistoriens første EU-skeptiske statsminister". Jeg citerer: "I dag placerer eksperter, EU-embedsmænd og politiske med- og modspillere uden tøven Mette Frederiksen som danmarkshistoriens mest EU-kritiske statsminister og beskylder hende samtidig for at gøre sig skyldig i hykleri, selvmodsigelser og politisk kynisme i en grad, så det renommé og den respekt, Danmark som aktivt engageret og vellidt EU-medlem har vundet gennem årtier, er ved at blive sat over styr". Derefter udtaler EU-historikeren Uffe Østergaard: "Jeg er bange for, at vi er ved at placere os som et Visegrádland. Officielt kan vi ikke lide dem, men vi har altså samme EU-politik". Hvad siger statsministeren til den kritik?

Ulla Tørnæs: Jeg er lidt nysgerrig efter at høre, om der i kølvandet på diskussionen om fordelingsmekanismen fandt en drøftelse sted af AstraZeneca-vaccinerne og det faktum, at Danmark vel foreløbig er det eneste land, der har trykket på pauseknappen. Jeg forstår udmærket, at statsministeren ikke bare uden videre giver køb på fordelingsmekanismen, for vaccinerne er jo virkelig en kostbar ressource at råde over. Men vi får vel fortsat de leverancer af AstraZeneca-vacciner, vi var skrevet op til? Hvad sker der med dem? Og hvis der fandt en drøftelse sted om det på DER-mødet, øvede andre lande så et pres på regeringen for at lægge de vacciner, vi ikke vil bruge her og nu, i puljen? På den måde ville de lande, der bruger AstraZeneca, få mulighed for at blive vaccineret hurtigere.

Statsministeren: Først til Jan E. Jørgensen: Kritikken i Berlingske er aldeles ubegrundet. Jeg har ikke på noget tidspunkt i mit politiske liv været skeptisk over for EU og er det heller ikke nu. Ganske vist er jeg ikke enig i alle beslutninger truffet i EU gennem tiden, og jeg mener da også, at jeg f.eks. på vegne af danske lønmodtagere skal kæmpe for, at fri bevægelighed af arbejdskraft ikke medfører social dumping og underminering af en dansk arbejdsmarkedsmodel. Det gør mig dog ikke til EU-skeptiker. Jeg kæmper selvfølgelig for lønmodtagernes rettigheder i det europæiske samarbejde. Det er først nu, at der er et rigtig stærkt klimafokus i EU, bl.a. takket være mandatet her fra Folketinget om højnelsen af klimaambitionerne. Det gør ikke mig til en EU-skeptisk statsminister, at jeg ikke mener, at Europa har leveret nok på miljø og klima, og at det er godt, at vi har fået sat barren højere. Vi indgår i et vaccinesamarbejde med en række lande. Vi er med til at sætte dagsordenen på bl.a. digitaliseringsområdet osv. Sådan kunne jeg blive ved. Selvfølgelig skal man som dansk statsminister på samme tid indgå i det europæiske samarbejde og kæmpe for de synspunkter, som Folketinget og danskerne lægger særlig vægt på.

Sammenligningen med Visegrádlandene forstår jeg faktisk ikke. Jeg har et udmærket samarbejde med mine fire kolleger fra Polen, Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn, hvilket er en del af min opgave. Jeg taler med alle kolleger i Det Europæiske Råd. Polen har vi valgt at have et særligt samarbejde med om covid-19-spørgsmålet, og det synes jeg er positivt. Det har vi eksempelvis også med Spanien. Og det er kun godt, at vi sammen med bl.a. Holland kan kæmpe for nogle af de samme prioriteter i EU-budgettet. Om retsstatsprincipper har vi haft et meget tæt samarbejde med Tyskland og Frankrig. Hvad angår klimaspørgsmålet, skal vi passe på med, at vi ikke bare buldrer derudad som et af de lande, der selv er længst, uden at vi samtidig formår at indgå i et samarbejde med østeuropæiske lande, som har sværere vilkår i den grønne omstilling, og som risikerer stor arbejdsløshed. Det kan aldrig være formålet med det europæiske samarbejde, at vi underminerer det, der har gjort

Europa stærkt, som arbejdstagerrettigheder, social balance og at der skal være orden i tingene. Så nej, med al respekt: Den analyse er for letkøbt.

Dernæst til Ulla Tørnæs om AstraZeneca-vaccinerne: Selve ideen om, at et land kan låne vacciner ud, hvis de af den ene eller anden årsag ikke er i brug, finder jeg rigtig. Vi har selv anmodet om det, og på DER-mødet luftede jeg desuden den tanke, at ubrugte vacciner skulle kunne udrulles i andre lande, der ikke selv er så hurtige til det, frem for at vaccinerne skal ligge og vente. Det må jo også gøre sig gældende den anden vej. Nu har sundhedsmyndighederne valgt at sætte brugen af AstraZeneca-vaccinen på pause foreløbig indtil midten af april. Min anbefaling vil være, at vi afventer, hvad myndighederne da vurderer, før vi tager stilling til spørgsmålet.

Jan E. Jørgensen: Jeg er glad for, at statsministeren ikke vil erklære sig for EU-skeptisk, men det er jo alvorligt, hvis der rundt om i Europa er ved at tegne sig et billede af, at Danmark er på linje med Visegrådlandene. Det kan tage lang tid til at genopbygge et godt ry, så jeg vil håbe, at statsministeren vil gøre noget for at få manet det billede i jorden.

Artiklen henviser bl.a. til den rejse til Israel, som statsministeren foretog sammen med Østrigs kansler Sebastian Kurz. Det er endnu ikke rigtig lykkedes at finde ud af, hvad der egentlig kom ud af rejsen. Jeg har ikke selv været rundt og tale med embedsmænd i Tyskland osv., men ifølge artiklen har det skabt stor forundring i Tyskland, at vi valgte at tage af sted på den rejse midt i den israelske valgkamp. Det fremgår desuden, at der internt i Udenrigsministeriet har været forundring over den rejse. Og statsministeren har jo ikke ønsket at medvirke i artiklen. Det er fair nok; man kan ikke stille op til alt, som aviserne beder om, men jeg kunne godt tænke mig at få klarlagt, at regeringen bakker op om EU-indsatsen på vaccineområdet, og måske også få løftet sløret for, hvad der egentlig kom ud af den rejse til Israel.

Statsministeren: Angående den konkrete rejse havde vi en længere diskussion på sidste møde i udvalget. Jeg mener fortsat, at det på vaccineområdet først og fremmest er vigtigt med et fælleseuropæisk samarbejde; det har vi bakket op om hele vejen, og vi er meget aktive inden for udviklingen af samarbejde. Sideløbende er det naturligvis vigtigt at samarbejde med andre lande. Den helt store samarbejdspartner for EU på vaccineområdet bør i mine øjne være USA. Vi har en stor geopolitisk interesse i, at den vestlige verden producerer så mange vacciner, som det overhovedet kan lade sig gøre. Vi har også behov for et stærkt samarbejde med Storbritannien. I mine øjne er også Israel en af Danmarks tætte samarbejdspartnere, hvorfor vi bør have et integreret samarbejde med israelerne på vaccineområdet.

Endelig er Indien en stor spiller, apropos Søren Søndergaards kommentar om patenter og licenser. Et samarbejde med Indien på vaccineområdet åbner for nogle andre geopolitiske muligheder, så det har vi en stor interesse i. Ingen af delene udgør et modsætningsforhold. Vi er som bekendt et af de lande, der har været i front med håndteringen af covid-19, og et af de lande, som på europæisk plan har gjort allermost i indsatsen for at sikre vacciner og udvikle en produktionskapacitet. Man bør i øvrigt notere sig, at kommissær Thierry Breton ved sit nylige besøg i Danmark – vel at mærke efter rejsen til Israel – roste vores samarbejde med Kommissionen.

Jeg har ikke på noget tidspunkt været kritisk over for den europæiske vaccinestrategi. Jeg har sagt, at jeg synes, at vi vaccinerer for få mennesker i Europa. Det er simpelthen en objektiv betragtning.

Storbritannien er langt foran os, amerikanerne er foran os, israelerne er foran os alle. Derfor har jeg i forskellige sammenhænge udtrykt det synspunkt, at vi skal gøre, hvad vi kan, for både at købe og producere flere vacciner. Hvis det kan forveksles med EU-skepsis, når man vil skubbe på for at få forhøjet kapaciteten, er diskussionen simpelthen blevet for banal. I en situation, hvor vi ikke endnu har vaccineret vores egen befolkning, selv om der er mange vacciner på globalt plan, så er det da en dansk statsministers opgave at påpege, at vi bør gøre mere fra europæisk side. Det vil jeg blive ved med at gøre.

Jan E. Jørgensen: Det bliver jeg lige nødt til at replicere på. Ved en konference hos Tænk tanken Europa tilbage i februar sagde statsministeren, at det skyldtes større investeringer, villighed til at betale og det, at de betragter vaccinationer som sikkerhedspolitik, når lande uden for Europa var nået længere med at vaccinere deres egne befolkninger. Det må man da betegne som kritik af den europæiske strategi. Når regeringen så oveni lagde stor vægt på, at der i EU-budgettet ikke måtte bruges flere penge, virker den kritik hul.

Statsministeren: Det er vigtigt at huske på, at vacciner betales af medlemslandene selv, ikke inden for EU-budgettet. Jeg ved ikke, hvordan Jan E. Jørgensen ville formulere sig om det, men man kan jo ikke påstå, at EU er foran USA lige nu. Det ville være fake news. Biden-administrationen er i gang med at vaccinere folk i milliontal, og det er rigtig godt for USA. Jeg ville da ønske, at vi var lige så langt i Europa. Så kan man kalde de udtalelser, hvad man vil. I mine øjne er det en nøgtern konstatering af, at andre klarer opgaven bedre, end vi gør i Europa. Så vi må forbedre os.

Tyrkiet

Statsministeren: Desuden fyldte Tyrkiet topmødet, og der var bred enighed om konklusionsteksten, der blev forhandlet på plads helt frem til topmødet. Da vi sidst mødtes her i udvalget, udtrykte medlemmerne ønske om, at kritikken af udviklingen i Tyrkiet skulle stå klarere i konklusionerne. Der er nu blevet tilføjet et nyt afsnit 16. Elementerne i det var udeladt i det første udkast, udvalget modtog inden rådsmødet. Nu slås det klart fast, at Det Europæiske Råd finder, at den seneste udvikling i Tyrkiet udgør et klart tilbageskridt for menneskerettighederne og er uforenelig med Tyrkiets forpligtelser til at respektere demokratiske retsstatsprincipper og kvinderettigheder. Det slås også fast, at dialog om disse forhold forbliver en integreret del af forholdet mellem EU og Tyrkiet.

Søren Søndergaard: Folk har jo siddet ude i stuerne – ved fjernsynet, eller hvor de nu har siddet – og set med interesse på den diskussion, vi havde på sidste møde, om den totale mangel på kritik af Tyrkiets grove menneskerettighedskrænkelser. Statsministeren kaldte på mødet Tyrkiets ageren for uacceptabel, og siden er der kommet en kritik. Det er i sig selv godt, men man må sige, at formuleringerne går på listesko. Hvad er grunden til den manglende opbakning til en kritik af Tyrkiets opførsel på en lang række andre områder end den, der foregår i Middelhavet? Jeg tænker her på bombardementerne i Syrien og truslen mod Sinjar i Irak foruden transporten af islamister til Nangorno-Karabakh, en relativt heftig sag. Hvem er det egentlig, der sætter sig imod, at EU kritiserer alt det? Hvem forsvarer, at Tyrkiet opfører sig på den måde?

Statsministeren: Ingen forsvarer den måde, Tyrkiet opfører sig på. Tyrkiets ageren andre steder end i Middelhavet er nævnt i konklusionsteksten. Afsnit 17 handler om Tyrkiets rolle bl.a. i Libyen og Syrien, så det er adresseret.

Jan E. Jørgensen: Det er positivt, at kritikken af Tyrkiet blev strammet, for det første udkast var godt nok en tynd kop te.

Søren Søndergaard: Jeg har læst artikel 17, og der står da ikke et eneste et eneste kritisk ord om Tyrkiets opførsel. Tværtimod tager artikel 17 udgangspunkt i en konstatering af, at EU og Tyrkiet har fælles interesse i fred og stabilitet i de nævnte områderne, og man forudsætter, at Tyrkiet vil spille en rolle, som positivt bidrager til en løsning af de regionale kriser i Libyen, Syrien og Sydkaukasus. Det skriver man vel at mærke få dage efter, at Tyrkiet for første gang i lang tid har gennemført flyangreb i Syrien – og få uger efter, at Tyrkiet er blevet taget i at transportere islamister til Naforno-Karabakh. Kunne man ikke i det mindste have bedt Tyrkiet om at udvise en interesse for den fred og stabilitet i stedet for at modvirke den? Fra mit udgangspunkt er dette en meget svag kritik. Da jeg først tog ordet, anerkendte jeg, at kritikken var blevet strammet, men det er ikke godt nok. Vi må drøfte, hvordan vi kan gøre det bedre. Med tanke på vores vedtagelse i Folketinget om Tyrkiet er jeg sikker på, at det ikke er statsministeren, der sætter sig imod på DER-mødet. Der må jo så være nogle andre, der gør det. Måske skal det ikke nævnes her, hvem det er, men det må vi så tage i en anden sammenhæng.

Statsministeren: Man kan selvfølgelig skrive teksten på en anden og lidt mere direkte måde. Men den måde, der skrives på i Det Europæiske Råd, er ikke helt den samme måde, et politisk parti på egne vegne ville formulere sig på. Vi sidder jo ikke og stemmer om de enkelte formuleringer. Somme tider giver nogle formuleringer anledning til større diskussion end andre, men vi efterstræber i kompromisets navn en tekst, som alle 27 til sidst kan godkende. Derfor vil man gennem konklusionerne møde formuleringer, som ikke helt har det bid, man kan ønske sig, når man ellers finder en sag vigtig. Men teksten er nu altså strammet i forhold til det forslag, der forelå forud for råds-mødet, hvilket afspejler vedtagelsen i Folketinget om Danmarks holdning til Tyrkiet.

Andre emner: digitalisering, eurotopmødet og forholdet mellem EU og USA

Statsministeren: Digitalisering blev kun kort berørt på topmødet, men konklusionsteksten afspejler efter min mening behovet for, at Europa bliver en stærkere og mere selvstændig aktør det digitale område.

Også eurotopmødet var forholdsvis kortvarigt og bød ikke på nogen overraskelser.

Det var til gengæld overraskende, at den amerikanske præsident Joe Biden deltog virtuelt på mødet. Det synes jeg er et vigtigt signal om, at den nye præsident, som jo ofte siger "We are back, and America is back", bekræfter det vigtige i et meget tæt forhold mellem USA og hele Europa. Det blev også bekræftet, at vores fælles indsats på klimaområdet i sig selv skal udgøre en vigtig del af dette tætte forhold.

Katarina Ammitzbøll: Konklusionerne er gode, men kan statsministeren ikke uddybe lidt? Var der nogle knaster – hvordan endte konklusionerne med at se ud, som de gør? Nogle lande er bekymrede for cybersikkerheden ved etablering af fælles databaser. Og så er der forordningen om digitale tjenester, som har givet anledning til bekymrede hørings svar herhjemme. Det er rettet mod de store techgiganter, men nogle af hørings svarene udtrykker frygt for, at det kan ramme mange liberale erhvervs-onlineplatforme, som faktisk efterlever krav om produktsikkerhed, produktansvar m.m.

Statsministeren: Der var kun et kort runde om emnet, som meget godt afspejlede det brev, som Danmark, Tyskland og andre havde sendt før mødet. Cybersikkerhed fylder i stigende grad diskussionen om vores behov for at stå stærkere på den digitale scene. Jeg ved, at udvalget i høj grad deler bekymringen over trusler mod cybersikkerheden og også deler det synspunkt, at vi i et eller andet omfang har været for naive gennem mange år på feltet og ladet meget stærke kræfter slippe løs.

L Punkt 2. Orientering om den verserende retssag ved EU-domstolen (Ryanair mod Europa-Kommissionen)

– *Godkendelse af statsgaranti til SAS*

EUU alm. del (19) – bilag 922 (notat af 31/8-20 om afgivelse af indlæg i sagen)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 3. Kommissionens forslag til forordninger om digitalt grønt certifikat samt anvendelse for tredjelandsstatsborgere, der lovligt bor eller opholder sig på medlemsstaternes område

EUU alm. del (20) – bilag 423 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Jeg forelægger i dag Kommissionens forslag om et europæisk coronapas – det såkaldte ”digitale grønne certifikat” – som forhandlingsoplæg. Derudover vil jeg orientere udvalget om et parallelt forslag, der udstrækker reglerne til at gælde for tredjelandsborgere, som lovligt bor eller opholder sig i EU. Rent lovteknisk er der behov for to forslag, men reelt udgør de en samlet pakke.

Selv om forslagene ikke er mere end et par uger gamle, er forhandlingerne allerede skudt i gang. Ambitionen er, at vi skal være klar inden sommerferien.

Jeg lægger vægt på at inddrage Europaudvalget tidligt i forhandlingerne, så vi står stærkest muligt i Bruxelles. I det lys har jeg valgt at forelægge forslaget til forhandlingsoplæg allerede nu, da forhandlingerne kan udvikle sig hurtigt over de næste uger.

Inden jeg gennemgår de to forslag, vil jeg komme med et par overordnede bemærkninger: Pandemien har desværre i vidt omfang ødelagt mulighederne for at rejse i Europa. Med vaccinerne ankomst er der imidlertid håb forude, og vi skal derfor gøre, hvad vi kan for at få rejseaktiviteten i gang, når det er sundhedsmæssigt forsvarligt. Det er vigtigt for danskerne og for dansk økonomi. Derfor er det helt centralt, at vi får en fælles EU-tilgang til coronapas på plads hurtigst muligt. I første omgang er fokus på rejser internt i EU- og Schengenområdet. Men det er klart, at den løsning, der arbejdes på nu, også har relevans for rejser til tredjelande, når den tid kommer. Det samarbejder vi med WHO om.

Vi er fra dansk side langt med udviklingen af det danske coronapas, og vi har presset på for at få indledt drøftelserne om en fælles EU-løsning. Vi er derfor rigtig tilfredse med, at Kommissionen har lyttet og handlet.

FO a) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en ramme for udstedelse, kontrol og godkendelse af interoperable certifikater for vaccination, test og restitution med henblik på at fremme den frie bevægelighed under COVID-19-pandemien (digitalt grønt certifikat) (EØS-relevant tekst)

– Tidlig forelæggelse

KOM (2021) 0130

KOM (2021) 0130 – bilag 2 (samlenotat side 2)

EU-note (20) – E 29 (EU-nyt af 17/3-21)

Udenrigsministeren: Det første forslag, jeg vil forelægge, er den forordning, der skal fastlægge rammerne for det europæiske coronapas. Målet er, at medlemslandenes egne coronapas-systemer, der skal udstede beviser i form af certifikater for vaccination, test og restitution efter covid-19-smitte, skal kunne arbejde sammen. Sagt i klartekst: Det hjælper ikke meget på muligheden for at

rejse, at vi har et velfungerende dansk coronapas, hvis ikke det kan tale sammen med de andre landes systemer. Det er den bro, det europæiske forslag skal bygge.

Forslaget indeholder en tredelt model, ligesom vi kender det fra det danske coronapas. Et såkaldt "digitalt grønt certifikat" skal indeholde følgende elementer:

- et vaccinecertifikat, der bekræfter, at indehaveren har modtaget en covid-19-vaccine;
- et testcertifikat, der angiver resultatet af og datoen for en covid-19-test; og
- et restitutioncertifikat, der bekræfter, at indehaveren er kommet sig over covid-19 og er immun efter tidligere at have været testet positiv.

Det er helt centralt, at alle tre dele er indeholdt i forslaget, så vi sikrer, at vacciner ikke bliver en forudsætning for rejser. Både fordi en række personer, bl.a. børn og gravide, ikke kan vaccineres, og fordi mange, der gerne vil vaccineres, ikke er blevet det endnu.

Den fælles EU-ramme forpligter medlemslandene til at udstede sådanne grønne certifikater. Rammen muliggør grænseoverskridende kontrol og godkendelse af certifikaterne.

Kommissionen foreslår, at medlemslandene forpligtes til at acceptere de grønne certifikater i forbindelse med rejser – men kun i det omfang det i øvrigt er relevant i et givent land. Det betyder, at det skal gælde på samme vilkår for alle indehavere af et grønt certifikat, hvis vi i Danmark beslutter at ophæve isolationskrav for personer, der er vaccinerede. Et europæisk coronapas er altså ikke en garanti for isolationsfri rejser, men et værktøj til at sikre, at vi igen kan komme ud at rejse i Europa. Vi forpligtes heller ikke til at acceptere andet end EMA-godkendte vacciner.

Det er helt centralt for regeringen – og i øvrigt også for de andre medlemslande – at de sundhedsmæssige beslutninger, herunder om rejserestriktioner, fortsat er overladt til medlemslandene.

At vi overhovedet laver et europæisk coronapas, skal selvfølgelig ses i lyset af pandemien. Når sundhedskrisen er overstået, skal vi tilbage til at kunne rejse normalt igen. Det er derfor også vigtigt, at der er en udløbsdato. Der har Kommissionen lagt op til, at forslaget ophæves, når WHO har erklæret, at sundhedskrisen er ovre. Jeg kan dog allerede nu sige, at der ikke er megen opbakning i Rådet til at lade WHO afgøre dette. Det er derfor min klare forventning, at forslaget får en klar udløbsdato i form af en solnedgangsklausul.

Til slut vil jeg gerne fremhæve, at vi selvfølgelig er fuldt opmærksomme på, at sundhedsdata er personfølsomme oplysninger. Derfor er det også centralt, at behandlingen af data begrænses, så der kun er adgang til, hvad der er strengt nødvendigt. Samtidig vil jeg gerne understrege, at det netop er vigtigt at have europæiske rammer på det område, da alternativet ellers hurtigt kan blive, at det er tredjelande eller store IT-virksomheder, der kommer til at sætte rammerne for os.

FO Og nu til regeringens forhandlingsoplæg vedrørende det digitale grønne certifikat.

Regeringen er positiv over for forslaget og arbejder for hurtig vedtagelse, så udrulningen kan effektueres inden sommerferien. Det kan blive et vigtigt redskab til at få gang i rejseaktiviteten igen.

Fra regeringens side lægger vi stor vægt på at fastholde, at det henhører under medlemslandenes kompetence at træffe de nødvendige sundhedsmæssige beslutninger, herunder om indførelse og ophævelse af rejserestriktioner.

Dette skal bl.a. ses i lyset af de nye mere bekymrende varianter, og at der stadig mangler viden og evidens om vaccineres smitteforebyggende effekt.

Fra regeringens side er vi desuden optagede af datasikkerhed og arbejder for, at der i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen sikres et højt niveau af databeskyttelse, og at opbevaring af data begrænses til det, der er nødvendigt for at opfylde formålet.

Endelig arbejder vi for, at forslaget tilføres en klar udløbsdato, og at Kommissionen ikke tildeles kompetence til at genetablere reglerne i eventuelt kommende sundhedskriser.

Som forhandlingerne bevæger sig, ser det rigtig godt ud for regeringens prioriteter. Siden oversendelse af samlenotatet har vi modtaget et nyt kompromisforslag fra det portugisiske formandskab den 29. marts 2021.

Forslaget imødekommer mange af de danske synspunkter. Det kan bl.a. fremhæves, at der er indsat en solnedgangsklausul på 12 måneder, og at Kommissionens kompetence til at genaktivere regelsættet i potentielle kommende sundhedskriser er udgået.

Derudover er der generelt indsat styrket tekst om national kompetence til at fastsætte rejserestriktioner, ligesom der er indsat en direkte henvisning til databeskyttelsesforordningen.

Der er stadig enkelte knaster for en række medlemslande. Det er dog mit indtryk, at der er fælles vilje i Rådet til, vi inden for de kommende uger kan give mandat til at indlede forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det.

Se dialogen under punkt b).

b) Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en ramme for udstedelse, kontrol og godkendelse af interoperable certifikater for vaccination, test og restitution for så vidt angår tredjelandsborgere, der lovligt bor eller opholder sig på medlemsstaternes område, under covid-19-pandemien (digitalt grønt certifikat)

– *Orientering*

KOM (2021) 0140

KOM (2021) 0140 – bilag 2 (samlenotat side 8)

Udenrigsministeren: Et andet forslag – fremsat parallelt med hovedforslaget, som jeg netop har redegjort for – har reelt kun én bestemmelse. Den har til formål at sikre, at bestemmelserne om det europæiske coronapas også gør sig gældende for tredjelandsstatsborgere, der lovligt bor eller opholder sig i EU. Forslaget regulerer således ikke, hvilke borgere fra tredjelande der kan rejse ind i Schengenområdet. Den del er fastlagt i anden sammenhæng. Forslaget skal alene muliggøre, at

tredjelandsborgere, der er kommet lovligt ind i Schengenområdet, kan bevæge sig rundt inden for det.

Forslaget er omfattet af det danske retsforbehold, men udgør en udbygning af Schengen-reglerne. Danmark skal derfor inden 6 måneder efter en eventuel vedtagelse beslutte, om retsakten skal gennemføres i dansk ret og dermed være bundet på mellemstatsligt grundlag.

Søren Søndergaard: Jo mere ministeren talte, jo mere positiv blev jeg, så måske skulle ministeren bare fortsætte. Det er rigtig godt med de 12 måneder. Jeg forstår det på den måde, at der efter 12 måneder træder en solnedgangsklausul i kraft, hvorefter man selvfølgelig kan forlænge, og at Kommissionen ikke automatisk kan sætte et certifikat i gang i forbindelse med andre sundhedskriser, men at det også kræver en politisk beslutning. Hvis det er udgangspunktet, kan vi godt støtte forhandlingsoplægget.

Jeg har i øvrigt to spørgsmål. Det ene handler om det udgangspunkt, at forslaget ikke har indvirkning på nationale muligheder for at lave rejserestriktioner, og at det heller ikke får indflydelse på, om man kan komme til koncert, på café osv. De ting bestemmer nationalstaterne selv. Men så siger ministeren, at regeringen lægger *stor vægt* på dette. Når man ikke i stedet lægger *afgørende vægt* på det, er det så på grund af en reel risiko for, at nogen vil kunne pille ved det her? I givet fald er det jo lidt alvorligt. Hvis ikke der er nogen risiko, er det fint nok – så kører det jo bare.

Det andet spørgsmål er dette: Hvis vi nu forestiller os en Sputnik 6-vaccine, som ikke er officielt godkendt i EU, men som enkelte EU-lande bruger. Kan de lande så lade denne vaccine gælde i deres coronapas, eller skulle det, ministeren sagde, forstås sådan, at vaccinen skal være godkendt af Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA), før det overhovedet kan bruges i noget lands coronapas inden for den ramme, vi har her?

Lige en bemærkning: Rigtig mange mennesker kan ikke modtage vacciner. Ministeren nævnte gravide og børn; hertil kan føjes personer med forskellige sygdomme og behandlingsformer, der ikke kan kombineres med vaccinerne, så det er en halvstor gruppe alt i alt.

Alex Ahrendtsen: Vi kommer ikke til at støtte forhandlingsoplægget. Jeg kan forstå på ministeren, at man stadig kun vil lægge *stor* og ikke *afgørende vægt*. Vil ministeren forklare hvorfor? For Dansk Folkeparti er det vigtigt, at der bliver lagt *afgørende vægt*.

Jan E. Jørgensen: Venstre finder det indlysende rigtigt, at vi skal have et europæisk coronapas, og det er fint, at vi er gået foran og allerede nu har et, der virker. Jeg er spændt på svaret på Søren Søndergaards spørgsmål om, hvorvidt der er en reel frygt for, at det vil blive centralt fastsat, hvor man kan få adgang. Det kan være, at der vil blive truffet beslutninger, som vi i Danmark kan se en mening med på europæisk plan, men som vi ikke ville have truffet alene på dansk plan. Så principielt finder vi det rigtigt, at beslutninger om, hvorvidt man f.eks. kan komme til fodboldkamp, foregår nationalt. Det er i øvrigt positivt, at det ikke indgår som kriterium, hvornår WHO anser pandemien for overstået, for hvornår er noget "overstået"? Hvis covid-19 holder stand i en eller anden lomme i Sydamerika, skal det så betyde, at vi stadig skal have coronapas på dansk jord? I det lys er en fast udløbsdato klart at foretrække, så støtte til forhandlingsoplægget fra Venstres side.

Katarina Ammitzbøll: Det Konservative Folkeparti mener også, at vi skal have et coronapas. Nu bruger vi jo millioner og millioner af euro på vacciner, så det ville være tudesosset ikke også at

bruge dem til at have et vaccinepas, så vi kan åbne for turisme, for vores økonomier, vores erhverv og bevægeligheden. Spørgsmålet er så, hvilke kriterier man skal opfylde for at få coronapas. I flere lande, f.eks. Bulgarien, er det svært at få adgang til at en test, og ikke alle test er af ordentlig kvalitet, ligesom der er udbredt skepsis mod vacciner. Drøfter man, hvad der kan gøres for at hjælpe de lande? Herhjemme er vi også udfordret af, at kviktest ikke er så pålidelige som pcr-test. Mange lande har simpelthen ikke kapaciteten til at løfte opgaven inden for den tidsramme, der lægges op til. Det er vigtigt at få certifikatet indført inden sommerferien af hensyn til alle dem, der efterhånden gerne vil uden for matriklen. Hvad kan vi gøre for at sørge for, at det bliver mere lige og fair, så det ikke kun er visse lande, der får et coronapas, bare fordi de nu har kapaciteten til det?

Det Konservative Folkeparti finder det i øvrigt vigtigt at medtage en solnedgangsklausul og en dato for, hvor tingene skal revurderes.

Ulla Tørnæs: Jeg tilslutter mig Jan E. Jørgensens bemærkninger. Vi synes, at det er en brandhamrende god idé at få et coronapas, så vi igen kan bevæge os på kryds og tværs af grænserne.

Men jeg har et spørgsmål til det, ministeren nævnte om tredjelandsborgere. Som jeg forstod på ministeren, er det omfattet af det danske retsforbehold, hvorfor vi inden for 6 måneder skal tage stilling til, hvorvidt vi vil indføre selvstændig lovgivning. Hvad kommer det til at betyde i praksis? Hvad vil gældende regler så være for briter og amerikanere, der rejser gennem Europa? Med andre ord: Får det reelt en betydning? Og hvor hurtigt vil man i givet fald kunne tilvejebringe dansk lovgivning, så vi får samme regler som i det øvrige EU?

Udenrigsministeren: Når vi lægger stor og ikke afgørende vægt på spørgsmålet, er det, fordi man i forslaget har medtaget mange af vores oprindelige ønsker. Det er dog vigtigt at fastholde sundhedsrådet som national kompetence som fastsat i traktaten. Jeg vil gerne slå fast, at der ikke er nogen frygt for, at den nationale kompetence bliver kompromitteret. Dette er en teknisk overbygning på det nationale coronapas – en sikring af, at det bliver anvendeligt i andre lande. Det mener jeg er udtryk for sund fornuft i denne situation. Solnedgangsklausulen er fastsat til efter 12 måneder.

Hvad man kan bruge coronapasset til i de enkelte lande er også en national afgørelse. Det er ikke noget, forordningen forholder sig til. Men det er jo smart, hvis man f.eks. kommer til Spanien, og man har et anerkendt grønt certifikat, som man i Spanien har besluttet gælder som valid dokumentation for at kunne gå til en fodboldkamp.

Søren Søndergaard spørger til de ikke-EMA-godkendte vacciner i det grønne certifikat. Det vil være de enkelte medlemslandene, der afgør, om de vacciner gælder. Hvad angår EMA-godkendte vacciner, handler det om dokumentation for kvalitet og effekt.

Til Katarina Ammitzbøll: Det er rigtigt, at testcertifikatet i et europæisk coronapas rummer både oplysninger om PCR-test og hurtigtest. Vi arbejder sammen om i EU at sikre anerkendelse af hinandens test, og at der kun anvendes test af høj kvalitet. Det er vigtigt for mig at understrege, at vi ikke forpligtes til at acceptere bestemte typer test ved indrejse, så længe vi stiller samme krav til danskere som til andre EU-borgere. Der skal altså være et ligebehandlingsprincip.

Katarina Ammitzbøll spørger også til, hvad man gør i lande med udbredt vaccineskepsis. Når coronapasset kan bruges til at rejse med, animerer det til at blive vaccineret. Jeg er helt opmærksom

på det, Søren Søndergaard nævnte med, at der også er andre grupper end børn og gravide, som ikke kan blive vaccineret. Derfor er det vigtigt, at alle dele er indeholdt i coronapasset.

Endelig til Ulla Tørnæs: Vi kan tilslutte os hurtigt, hvis vi følger den normale procedure for tilslutning til Schengen-retsakter. Den kræver vel Folketingets inddragelse.

Ulla Tørnæs: Min pointe var denne: Hvis nu f.eks. en brite, som har lov til at opholde sig i Frankrig, tager til Danmark, er det vel danske regler, og ikke EU-regler, der afgør, om vedkommende kan komme til Danmark eller hvad? Hvis ikke det er danske regler, giver forbeholdet jo ikke nogen mening. Giver det mening, at vi har et forbehold her? Hvad kommer det til at betyde i praksis?

Udenrigsministeren: Hvis man har et lovligt ophold i et EU-Schengenland, kan man selvfølgelig rejse ind i Danmark efter de regler, der gælder. Hvad angår sundhedsdelen, kan der dog være nationale begrænsninger. Hvis man som tredjelandsborger skal ind i Danmark, skal man dokumentere, at man har en EMA-godkendt vaccine – ikke nødvendigvis et europæisk coronapas. I den forbindelse vil jeg bare sige, at ambitionen dels går ud på at indføre et grønt certifikat for Europa, dels at inspirere andre lande til noget lignende. Vi samarbejder med WHO for at udbrede idéen, for det vil være godt at kunne udbrede anerkendte coronapas globalt. For os vil EMA-godkendelse være afgørende for, om vi kan anerkende en vaccine som valid.

Ulla Tørnæs: Bare for at slå det helt fast: Jeg er en varm tilhænger af, at vi vender så hurtigt tilbage til normalitet som overhovedet muligt, og for mig betyder normalitet, at man kan rejse på kryds og tværs af grænser, fra USA til Europa, fra Storbritannien til det kontinentale Europa. Når jeg spørger, er det bare for at forstå, hvad dette kommer til at betyde for tredjelandsborgere, for ministeren nævnte det selv i fremlæggelsen, og jeg har bare svært ved at se, hvilken konsekvens certifikatet får for tredjelandsborgere. Det skulle nemlig blive sådan, at en amerikaner, der kan komme til Italien, ikke også kan rejse ind i Danmark. Så skør en situation bør vi ikke bringe Danmark i. Men amerikanere er vel vaccineret med Pfizer eller Moderna og briterne med AstraZeneca – alle tre EMA-godkendte vacciner. Sputnik er jo ikke EMA-godkendt, så den tager hvert enkelt land stilling til.

Udenrigsministeren: Det er fuldstændig korrekt. Forslaget omfatter EMA-godkendte vacciner. Så er det klart, at hvis man har et lovligt ophold som tredjelandsborger i EU – f.eks. som studerende eller på en arbejdsopgave – og man har fået en EMA-godkendt vaccine, så vil den tjene som dokumentation for at kunne rejse ind i landet. Hvis vedkommende har fået en vaccine, der ikke er EMA-godkendt, vil det enkelte land afgøre, om den pågældende må rejse ind. Det gælder også for EU- og Schengen-borgere, der rejser ind i f.eks. Danmark.

Formanden: Kan ministeren uddybe, hvilke konsekvenser det får for intern indrejse, hvis nogle lande har godkendt nogle vacciner og andre ikke har?

Udenrigsministeren: Lad os tage et eksempel. Nogle EU-lande har taget imod Sputnik-vacciner og vaccineret nogle af deres borgere med dem. Hvis en borger med denne vaccine rejser til Danmark eller vil ind i Danmark, er det Danmark, som afgør, om den kan anerkendes. Det vil ikke svare til et coronapas, som man kan rejse rundt i EU med, for det omfatter kun EMA-godkendte vacciner. Man skal i øvrigt huske på, at flere vacciner kan nå at blive godkendt af EMA, inden forslaget om et europæisk grønt certifikat er blevet vedtaget.

Søren Søndergaard: Lægges der i virkeligheden ikke op til, at tredjelandes statsborgere skal behandles på lige fod med EU-borgere i denne sammenhæng? Det er vel blot sådan, at vi skal vedtage det efter nogle særlige regler i Danmark, fordi vi har retsforbeholdet – er det ikke det, det handler om? Under alle omstændigheder kan vi sige nej til en ungarer, der har fået en ikke-godkendt vaccine, og vi kan sige nej til en amerikaner, der ikke har en EU-godkendt vaccine. Problemet er bare, at vi skal gøre det efter to forskellige regelsæt, fordi det ene er Schengen-relateret og det andet er EU-relateret. Er det ikke korrekt forstået?

Jeg lægger ministerens udtalelser om, at det grønne certifikat ikke får indflydelse på den nationale kompetence til at indføre rejserestriktioner og brug af coronapas i det enkelte land, til grund for Enhedslistens tilslutning. Det er bare for at sige, at det ikke er med vores accept, hvis det ender med ikke at blive sådan, og ministeren pludselig kommer hjem med noget andet. Nu har jeg sagt det, så det vil fremgå af referatet.

Udenrigsministeren: Det er korrekt, at det handler om ligebehandling mellem EU-borgere og dem, der har lovligt ophold i EU. Hvis man er ungarer, som Søren Søndergaard nævner, og har en vaccine, der ikke er godkendt, kan vi også sige nej, selv om vedkommende er EU-borger.

Til Søren Søndergaards anden kommentar: De regler, jeg nævnte før, er – sagt på lægmandsprog – en teknisk overbygning til vores nationale coronapas. Formålet er at gøre det muligt at få anerkendt det og andre EU-landes tilsvarende pas. Nu foreligger der en europæisk model, så vi igen kan begynde at rejse på en sundhedsmæssigt forsvarlig måde med dokumentation for vaccination, test eller immunitet. På mange måder er det vejen til en forsigtig og ansvarlig genåbning af rejser i Europa. Ambitionen er at udbrede ideen til resten af verden, for der står man jo med de samme udfordringer.

Formanden: Jeg konkluderer, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 15.10.